

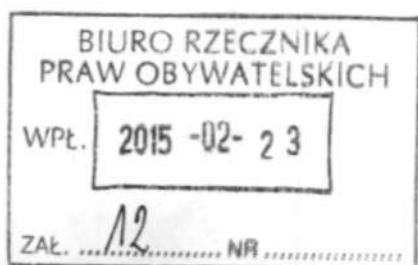

ARESZT ŚLED CZY W TARNOWSKICH GÓRACH

42-600 Tarnowskie Góry, ul. Opolska 17a, tel/fax. 032 392 75 00, 32 392 75 40

Tarnowskie Góry 16.02.2015 r.

Pen-504/14/15/4444....

Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Krajowy Mechanizm Prewencji
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

dot. KMP.571.81.2014. MKu.

W załączeniu przesyłam pisemne wyjaśnienia na wskazane w Raporcie powizytacyjnym zalecenia jak i wątpliwości, które sformułowali przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji.

DYREKTOR
Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach
pptk mgr Jan Skawiańczyk

- Wyk. w 3 egz.:
1. adresat
  2. CZSW
  3. a/a

ARESZT ŚLEDZCY W TARNOWSKICH GÓRACH

42-600 Tarnowskie Góry, ul. Opolska 17a, tel/fax. 032 392 75 00, 32 392 75 40

Tarnowskie Góry dn. 16.02.2015 r.

DP- 504/13/15/1444.

Biuro Rzecznika Praw Obywatelski
Krajowy Mechanizm Prewencji
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

dot. KMP.571.81.2014.MKu

Ustosunkowując się do sformułowanych przez Państwa zaleceń oraz wątpliwości, zawartych w Raporcie sporządzonym przez przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji przeprowadzonej w podległej mi jednostce organizacyjnej w dniach 3-5 listopada 2014 r., informuję o podjętych działaniach:

Ad1

Odnośnie sposobu zwracania się przez niektórych funkcjonariuszy działu ochrony do osadzonych informuję, że w trakcie prowadzonych kontroli kadra kierownicza jednostki nie stwierdzała nieprawidłowości w tym zakresie. Pragnę zauważyć, że stwierdzenie nieprawidłowości przez przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji nastąpiło na podstawie, jak odnotowano w Raporcie, „pojedynczych sygnałów” ze strony osadzonych, nie zaś na podstawie obiektywnie zastanych lub zweryfikowanych faktów. Niemniej zapewniam, że traktowanie osób pozbawionych wolności w sposób podmiotowy i z należyтым szacunkiem nadal będzie poruszane na odprawach i szkoleniach. Będzie też przedmiotem instruktażu udzielanego nowoprzyjętym funkcjonariuszom oraz pracownikom.

Całą kadre kierowniczą zobowiązano do stałego monitorowania problemu oraz natychmiastowego reagowania na ewentualne nieprawidłowości.

Ad 2

W Areszcie Śledczym w Tarnowskich dotychczas zabudowano kąćki sanitarne w 76 celach mieszkalnych .W roku 2013 zabudowano kąćki sanitarne w 8 celach mieszkalnych pawilonu A, gdzie koszt całkowitego remontu wyniósł 7509,55zł , natomiast w roku 2014 zabudowano kąćki sanitarne w 15 celach oraz przeprowadzono kapitalny remont tych cel, gdzie koszt całkowitego remontu wyniósł 51505,31 zł. Zabudowa kąćków prowadzono systemem gospodarczym, a tempo prac było adekwatne do możliwości aresztu oraz wysokości przydzielonych na ten cel środków finansowych. W roku 2015 planuje się zabudowę kąćków sanitarnych w 3 celach mieszkalnych wieloosobowych w pawilonie A. Wtedy już wszystkie cele mieszkalne wieloosobowe będą wyposażone w zabudowane kąćki sanitarne, a problem ten będzie można uznać za rozwiązany.

Z przyczyn architektonicznych nie ma możliwości zabudowy kąćków sanitarnych w celach izolacyjnych, jednak w tych dwóch celach zgodnie z przeznaczeniem zawsze przebywa co najwyżej jeden osadzony.

Ad 3

Obowiązujące przepisy dotyczące udzielania kąpieli osobom pozbawionym wolności nie precyzują sposobu wydzielania stanowisk kąpielowych. W celu wyodrębnienia osobnych stanowisk kąpielowych w łazniach potrzebny jest gruntowny remont wszystkich łazni znajdujących się na terenie aresztu. W 2015 nie planuje się remontu łazni, gdyż trwają inne prace związane z polepszeniem warunków bytowych osadzonych, jak zabudowa kąćków sanitarnych, doprowadzanie instalacji ciepłej wody, czy przewidziane w harmonogramie remonty cel. Prace remontowe pomieszczeń kąpielowych zostaną ujęte w planie robót na 2016 r. W przypadku pozyskania środków finansowych na ten cel (szacowany koszt remontu wynosi ok. 70.000 zł.) zostanie wykonany generalny remont wszystkich łazni (wymiana rur, kafelkowanie, wymiana baterii itp.), a wówczas zostaną wydzielone również osobne stanowiska do kąpieli.

Ad. 4

W Areszcie Śledczym w Tarnowskich Górach zgodnie z obowiązującymi przepisami wykonawczymi, w szczególności z art. 115§7 K.k.w. badania lekarskie skazanych odbywających karę w warunkach zakładu karnego typu zamkniętego są przeprowadzane w obecności funkcjonariusza SW. W przypadku skazanych skierowanych do odbywania kary w warunkach

zakładu karnego typu półotwartego badania lekarskie odbywają się bez obecności funkcjonariuszy, chyba że lekarz wyraźnie zaleci, że obecność funkcjonariusza podczas badania jest uzasadniona i konieczna. Administracja aresztu jest przygotowana na dostosowanie się do nowych uregulowań prawnych dotyczących udzielania świadczeń zdrowotnych z chwilą wejścia tych uregulowań w życie.

Ad 5

Osadzeni przebywający w izbie chorych tutejszego aresztu mają możliwość brania udziału w spacerach, przysługujących im w myśl obowiązujących przepisów (w szczególności mając na uwadze brzmienie art. 112 K.k.w.), chyba że na przeszkodzie stoją względy medyczne. Udział w spacerze zależy tylko i wyłącznie od chęci i deklaracji samych osadzonych, gdyż spacer odbywają się na zasadzie dobrowolności. Wszyscy osadzeni mają możliwość korzystania z ogólnodostępnych kurtek zimowych w przypadku zbyt niskich temperatur. Ponadto brak jakichkolwiek przeszkód, aby osadzonemu na czas spaceru została wydana odzież. Administracja aresztu co do zasady jest zainteresowana tym, aby jak największa liczba osadzonych, poza przypadkami wynikającymi z przeciwwskazań lekarskich, korzystała z codziennych spacerów. Jednak do tej pory osadzeni nie zgłaszali trudności w korzystaniu ze spaceru nikomu z personelu medycznego, ani opiekującemu się oddziałem wychowawcy, jak również osobom wizytującym oddział. Dlatego obecnie w izbie chorych powieszono widoczne ogłoszenie informujące osadzonych o możliwości otrzymania odzieży na czas spaceru. Natomiast za niewskazane ze względów sanitarnych uznano wydanie na stałe wszystkim osadzonym kompletu odzieży do izby chorych.

Ad 6

Zużyty i zniszczony sprzęt kwaterunkowy jest na bieżąco wymieniany na nowy. W latach 2011-2014 zakupiono i wydano do cel mieszkalnych 30 stołów oraz 40 szafek więziennych. Duża ilość uszkodzonego sprzętu podlega również bieżącym naprawom. Obecnie już 170 osadzonych ma do dyspozycji łóżka nowego typu. Zostały one zakupione w ostatnim okresie i wyposażone są w drabinki oraz pojemniki na odzież i rzeczy osobiste. Wymiana sprzętu na nowy, w tym szczególnie łóżek, będzie kontynuowana w 2015 roku, a jej tempo uzależnione jest jedynie od wysokości otrzymywanych na ten cel środków budżetowych.. Natomiast wydawane wyposażenie jest zdane do użytku. Sprzęt nie przedstawiający wartości użytkowej przeznaczony jest do wybrakowania.

Ad 7

Pozyskanie kolejnego etatu psychologa i wzmocnienie w ten sposób opieki psychologicznej nad osadzonymi leży bezsprzecznie w interesie administracji aresztu. Na potrzebę uzupełnienia w tym zakresie obsady kadrowej działu penitencjarnego wskazał także w swoim sprawozdaniu z wizytacji aresztu sędzia penitencjarny Sądu Okręgowego w Gliwicach, który w oparciu o rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 roku w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz.U. z dnia 29 sierpnia 2003 roku), wizytował areszt w dniach od 27-28 maja 2014 roku. W dniu 17 stycznia 2013 roku pismem S/K-073-7/2013 dyrektor Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach, zwrócił się do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Katowicach z wnioskiem o zwiększenie ilości etatów w dziale penitencjarnym, a główny akcent w tym piśmie dotyczył stanowiska psychologa. Pismo to miało bezpośredni związek z pismem Dyrektora Generalnego Służby Więziennej BKS 39/13/fax z dnia 4 stycznia 2013 r. w związku z realizacją Programu racjonalizacji zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej (dot. pisma I. dz. BKS 219/12 z dnia 12 stycznia 2012 r.).

Powołując się na zalecenia pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji dnia 03.02.2015 roku pismem SK/127/7/2015, ponownie zwróciliśmy się do Dyrektora Okręgowego z prośbą o przydzielenie dodatkowego etatu. W przypadku pozyskania nowego etatu zapewniam o gotowości zatrudnienia trzeciego psychologa.

W ramach posiadanej obsady kadrowej Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach brak obecnie możliwości przesunięcia etatu do działu penitencjarnego. Osłabienie kadrowe któregośkolwiek z pozostałych pionów służb rodziłoby zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania jednostki.

Ad 8

Dla osadzonych niepełnosprawnych przystosowano jedną celę oddziału I pawilonu B. Oddział ten usytuowany jest na parterze budynku, dlatego występuje tam relatywnie najmniej ograniczeń architektonicznych. Celę dla niepełnosprawnych wyposażono w węzeł sanitarny przystosowanym do wjazdu na wózkach inwalidzkich. Lokalizacja celi umożliwia nawet osobom niepełnosprawnym dotarcie do ambulatorium, łaźni oddziałowej, do sali widzeń, a także do kantyny w przypadku chęci dokonania zakupów. Dalsze dostosowywanie infrastruktury jednostki do potrzeb osób niepełnosprawnych wymaga znaczących środków finansowych. W przypadku pozyskania takich środków w pierwszej kolejności planuje się zmodernizowanie wejścia do budynku pawilonu B. Modernizacja polegałaby na zamontowaniu platformy dla osób niepełnosprawnych. Znacząco ułatwiłoby to poruszanie się takim osadzonym (np. w przypadku powrotu z czynności

procesowych lub badań), jak również osobom, które przychodzą do osadzonych na widzenia, a poruszają się na wózkach inwalidzkich.

Natomiast pełne dostosowanie infrastruktury aresztu do potrzeb osób niepełnosprawnych wymagałoby bardzo wysokich nakładów finansowych, do oszacowania których niezbędne są specjalistyczne ekspertyzy i kosztorysy.

Ad 9

Na podstawie art. 116§5a kkw, który stanowi "W wypadkach uzasadnionych względami medycznymi albo potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa skazanego jego zachowanie może podlegać monitorowaniu. Monitorowany obraz lub dźwięk podlega utrwalaniu", dopuszcza się możliwość umieszczenia osadzonego w pomieszczeniu, gdzie znajduje się sprzęt do utrwalania obrazu i dźwięku, tj. w celi monitorowanej.

Obowiązujące przepisy nie nakładają na jednostkę penitencjarną obowiązku pisemnego zawiadomienia osadzonego o umieszczeniu go w celi monitorowanej i doręczania mu takiej decyzji, w związku z powyższym przedmiotowe decyzje nie są wydawane osadzonym. Decyzję o umieszczeniu osadzonego w celi monitorowanej z podaniem przyczyn umieszczenia sporządzana jest na piśmie, a następnie jest ogłaszana w/w. Po jej ogłoszeniu decyzję dołącza się do teczki osobopoznawczej osadzonego. Osadzony umieszczany w celi monitorowanej poświadczają obecność własnoręcznym podpisem zapoznania się z treścią decyzji, a także jest pouczany o prawie do zaskarżenia przedmiotowej decyzji do Sądu Okręgowego w Gliwicach w terminie 7 dni (zgodnie z art. 7§1K.k.w.).

Co istotne, przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zaznaczyli w przesłanym do jednostki Raporcie, że przedmiotowa decyzja powinna być, co do zasady, doręczana na piśmie, równocześnie zwrócili uwagę, że jej ogłoszenie znajduje potwierdzenie w obowiązujących przepisach.

Administracja aresztu kierując się przekazanymi ustnie uwagami przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji jeszcze przed wpływieniem Raportu przyjęła wspomnianą wyżej praktykę poświadczania podpisem przez osadzonego faktu zapoznania się z treścią decyzji. Także kierując się niezawartymi w protokole uwagami zmniejszono liczbę miejsc zakwaterowania objętych monitoringiem.

Ad 10

Zgodnie z zawartymi zaleceniami w Raporcie staramy się w sposób systematyczny zwiększać ofertę kulturalno-oświatową dla osób pozbawionych wolności. W grudniu 2014 roku zostały zakupione trzy urządzenia stacjonarne służące do wykonywania ćwiczeń i podtrzymujące

aktywność fizyczną osadzonych. Dwa z nich zostaną zamontowane na polu rekreacyjnym, a jedno na polu spacerowym. Istnieje jednak konieczność przebudowy pola spacerowego, aby skazani mogli w sposób bezpieczny i wygodny korzystać z tych urządzeń. Termin zakończenia tych prac uzależniony jest od warunków pogodowych. W okresie od maja do września na jednym z orlików mieszczącym się przy Zespole Szkół Technicznych w Tarnowskich Górach osadzeni mają możliwość uprawiania gier

zespołowych. Podjęto rozmowy z biblioteką miejską w Tarnowskich Górach w celu nawiązania ścisłej współpracy, na mocy której pozyskiwalibyśmy pozycje książkowe oraz czasopisma popularnonaukowe, jak również utworzono by na terenie podległego mi aresztu kółko introligatorskie. W ramach jego działalności osadzeni oprawialiby książki, które wymagają renowacji. Ponadto administracja aresztu zapewnia osadzonym w doraźnie organizowanych imprezach, jak np. koncerty zespołów muzycznych.

Administracja aresztu nie podziela zawartego w Raporcie stanowiska, że „ oferta zajęć kulturalno - oświatowych dla skazanych odbywających karę w zakładzie karnym typu półotwartego niczym nie różni się od tej oferowanej osadzonym przebywającym w zakładzie zamkniętym”.

Ta uwaga wydaje się o tyle dziwna, że na tej samej stronie Raportu odnotowano: „Na placu rekreacyjnym osadzeni mają możliwość gry w koszykówkę. Zgodnie z poczynionymi przez wizytujących ustaleniami, z placu tego korzystają wyłącznie skazani odbywający karę pozbawienia wolności w zakładzie typu półotwartego.” Jednak różnica w ofercie nie sprowadza się do wspomnianego placu rekreacyjnego. Przede wszystkim wyłącznie skazani umieszczeni w zakładzie karnym półotwartym korzystają z bogatej propozycji zajęć odbywających się poza teren aresztu śledczego. Największą frekwencją cieszą się tu systematyczne wyjścia (poza sezonem zimowym) na boisko typu „Orlik”. Ponadto poza teren aresztu skazani uczestniczą w licznych imprezach nie tylko rekreacyjnych, ale także edukacyjnych. Natomiast administracja aresztu w pełni utożsamia się z zaleceniem Raportu, aby oferta była wzbogacana, gdyż stałe poszukiwanie nowych form działalności kulturalno - oświatowej, odkrywanie możliwości drzemiącego w personelu, osadzonych oraz w środowisku lokalnym gwarantuje utrzymanie atrakcyjności oferty.

Ad 11

Zgodnie z poczynionymi ustaleniami, które miały miejsce na podsumowaniu powizytacyjnym, umieszczono w bibliotece, jak i na wszystkich oddziałach mieszkalnych informacje o możliwości korzystania przez skazanych z Biuletynu Informacji Publicznej.

Ad 12

W kwestii dotyczącej udostępniania osadzonym, informuję że zostały podjęte odpowiednie kroki, w celu zapewnienia osobom pozbawionym wolności korzystania z Raportu Rzecznika Praw Obywatelskich z działalności w Polsce Krajowego Mechanizmu Prewencji. Nie można jednak zgodzić się ze stwierdzeniem pracowników Krajowego Mechanizmu Prewencji, że raporty były zamknięte w szafie. Informacje taką uzyskali od jednego z osadzonych zatrudnionych w bibliotece aresztu. W wymienionej szafie znajdują się kwartalniki "Przegląd Więziennictwa Polskiego", miesięcznik "Forum Penitencjarne" oraz publikacje przeznaczone do użytku wewnętrznego.

Ustalono, że w posiadaniu tych raportów był pracownik zespołu organizacyjno-prawnego, który wypożyczył je celem służbowego wykorzystania. Bezsprzecznym jest to, że raporty te były zbyt długo w jego posiadaniu, co mogło mieć wpływ na to, że osoby zainteresowane (osadzeni) nie miały w tym okresie tym możliwości skorzystania z raportów.

Z uwagi na tę nieprawidłowość poleciłem, aby funkcjonariusze korzystający z zasobów księgozbioru biblioteki aresztu przestrzegali terminów związanych z wymianą i zwrotem książek.

Ad 13

Ciasna zabudowa i związane z tym ograniczenia architektoniczne, wieloletnie utrzymywanie się liczby osadzonych na poziomie lub powyżej poziomu górnej granicy zaludnienia stanowiło trwałą przeszkodę do wyodrębnienia pokoju do realizacji nagrody, o której mowa w art. 138§1 pkt 3 K.k.w. Występujący w ostatnim okresie relatywnie niski stan zaludnienia pozwala obecnie na skonkretyzowanie wcześniejszych planów dotyczących wyodrębnienia wspomnianego pomieszczenia.

W piśmie Pen-504/68/14 z dnia 23.07.2014 r. adresowanym do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Katowicach administracja aresztu wskazywała już na możliwość stworzenia warunków do udzielania omawianej nagrody, jednak po uzyskaniu na ten cel odpowiednich środków finansowych oraz uzyskaniu zgody Dyrektora Generalnego Służby Więziennej na zmniejszenie pojemności aresztu o siedem miejsc. Na pokój do udzielania omawianej nagrody planuje się przeznaczyć celę nr 104 położoną najbliżej sali widzeń, a szacunkowy koszt adaptacji wynosi 18000zł. W przypadku pozytywnych decyzji odnośnie przydzielenia środków finansowych oraz zmniejszenia pojemności aresztu od dnia 01.09.2015 roku powstanie możliwość udzielania skazanym nagrody, o której mowa w art. 138§ 1 pkt 3 K.k.w.

Ad 14

Kadra kierownicza Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach w pełni utożsamia się ze stanowiskiem przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji, że zwłaszcza funkcjonariusze pracujący w bezpośrednim kontakcie z osadzonymi powinni doskonalić umiejętność komunikacji interpersonalnej. W 2014 roku skorzystaliśmy z możliwości oddelegowania na specjalistyczny kurs dwóch wychowawców działu penitencyjnego. Ponadto dwóch funkcjonariuszy odbyło zorganizowane przez służbę profesjonalne szkolenie z zakresu technik negocjacji policyjnych. Nadmieniam, że elementy komunikacji interpersonalnej zawarte są w licznych szkoleniach ogólnych i specjalistycznych organizowanych przez Służbę Więzienną, jak np. kurs wstępny, szkoła podoficerska, szkoła oficerska, kurs oddziałowych. Wielu funkcjonariuszy ma okazje doskonalić umiejętności interpersonalne na warsztatach radzenia sobie ze stresem, na które w 2014 roku udało się także oddelegować znaczącą liczbę osób.

Zapewniam, że korzystamy i będziemy korzystać z każdej możliwości doskonalenia umiejętności funkcjonariuszy w omawianym zakresie.

Stałym elementem zajęć, w których uczestniczą funkcjonariusze poszczególnych pionów służb (głównie penitencyjny, ochronny i służby zdrowia) jest tematyka związana z prawami osób pozbawionych wolności. Ponadto oprócz prowadzonego szkolenia podstawowego i specjalistycznego w ośrodkach szkolenia służby więziennej, funkcjonariusze uczestniczą w wielu innych szkoleniach doskonalących, gdzie porusza się zagadnienia z zakresu praw osób pozbawionych wolności.

Ad 15

Informuję, że okresowo są przeprowadzane superwizje dla psychologów. Organizatorem superwizji jest Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Katowicach. W roku 2014 jeden z psychologów uczestniczył dwukrotnie w superwizji, a drugi psycholog jeden raz w grudniu 2014 roku. Organizowanie superwizji dla psychologów leży w interesie służby, dlatego też podzielałam przekonanie, że psycholodzy powinni regularnie korzystać z organizowanych dla nich spotkań superwizyjnych.

Ad 16

W Areszcie Śledczym w Tarnowskich Górach w pełni realizuje się normy wynikające z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych

(Dz.U. Nr 151, poz. 1467 z późn. zm.).

Zasadą jest udzielanie pisemnej odpowiedzi na składane przez osadzonych skargi, wnioski i prośby, co wynika z §9 ust 1 w/w rozporządzenia. W samym 2014 roku udzielono osadzonym pisemnej odpowiedzi na 283 prośby oraz na 214 skargi, nie odnotowano wpływu żadnego wniosku. Podane dane znajdują odzwierciedlenie w rocznej statystyce dotyczące skarg, próśb i wniosków.

Co istotne § 9 ust. 2 w/w rozporządzenia dopuszcza możliwość nie udzielania pisemnej odpowiedzi na składane prośby i wnioski. Dotyczy to próśb, wniosków składanych osobiście w swojej sprawie przez osobę osadzoną w zakładzie karnym lub areszcie śledczy i załatwionych bezpośrednio po zgłoszeniu. Wśród spraw załatwionych bezpośrednio po zgłoszeniu należy wymienić liczne prośby dotyczące życia codziennego osób przebywających w tut. jednostce składane przez osadzonych. W takich przypadkach odpowiedź udzielana jest ustnie, zgodnie z regulacją w/w rozporządzenia. Postępowanie takie znajduje w pełni odzwierciedlenie w obowiązujących przepisach.

Ad 17

Administracja aresztu dokłada wszelkich starań mających na celu poprawę warunków bytowych osadzonych.

W przeciągu ostatnich lat wykonano:

- wyeliminowano we wszystkich celach wykładzinę podłogową i w jej miejsce położono kafelki,
- wydzielono, wyremontowano i odpowiednio wyposażono pomieszczenie kaplicy oraz salę terapeutyczną,
- doprowadzono instalację CWU do cel mieszkalnych w pawilonie A,
- przeprowadzono gruntowną wymianę instalacji elektrycznej wraz z nowymi rozdzielniami,
- zakupiono przyrządy do ćwiczeń na polach spacerowych,
- ułożono nową nawierzchnię na polach spacerowych,
- wyremontowano szatnię dla osadzonych pracujących w kuchni przywiesziennej, poprawiono także stanowisko pracy tzw. "zmywak", gdzie wymieniono kafelki i odświeżono podłogę,
- wykonano kapitalny remont radiowęzła,
- zamontowano nową windę towarowo- osobową w pawilonie B,
- wymieniono okna w celach mieszkalnych,
- cele mieszkalne w ramach możliwości są na bieżąco odświeżane lub gruntownie odnawiane (przykład pawilonu A).

Pomimo wykonania tylu prac remontowych, planowane są dalsze prace konserwacyjno-remontowe i modernizacyjne na terenie jednostki:

- wymiana instalacji C.O. oraz kaloryferów w celach mieszkalnych,
- remont pokoi przesłuchań,
- malowanie farbą przeciwogniową konstrukcji metalowej schodów w pawilonie A,
- generalny remont kuchni, magazynu ziemniaków oraz żywnościowego,
- przebudowa sali widzeń zapewniająca wydzielenie osobnej toalety dla osób odwiedzających i osadzonych,
- przystosowanie i wyposażenie pomieszczenia do widzeń intymnych,

Nadmienić należy, iż równoległe do remontów zapewniających poprawę warunków bytowych osadzonych, wykonywane są remonty zapewniające właściwe warunki pracy dla pracowników i funkcjonariuszy aresztu. Pragnę zapewnić, że cały czas w ramach posiadanych na ten cel środków finansowych i możliwości technicznych, będą kontynuowane prace remontowe, których głównym zadaniem jest podnoszenie standardów odbywania kary pozbawienia wolności. Administracja więzienna ma pełną świadomość tego, że warunki w jakich przebywają osadzeni mają istotny wpływ na jakość relacji panujących pomiędzy personelem aresztu, a osadzonymi.

Ustosunkowując się do wątpliwości zawartych w Raporcie dotyczących osadzenia w celi monitorowanej (dane osobowe usunięto) oraz (dane osobowe usunięto) informuję:

Osadzony (dane osobowe usunięto) w warunkach izolacji penitencjarnej przebywa od dnia: 0U0.2014r., w związku zastosowanym wobec niego środkiem zapobiegawczym w postaci tymczasowego aresztowania. Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach postanowieniem z dnia: 01.10.2014r. - sygn. akt II Kp 457/14 zastosował wobec w/w. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Przedmiotowy środek zapobiegawczy zastosowany został na wniosek Prokuratury Rejonowej w Tarnowskich Górach z dnia: 01.10.2014r. - sygn. akt 3 Ds. 456/14. Tymczasowe aresztowanie aktualnie stosowane było do dnia 30.12.2014r., a następnie zostało przedłużony do dnia: 30.03.2015r. W/w. postawiono zarzuty dokonania czynów przestępczych określonych w art. 158§3 kk.

Osadzony (dane osobowe usunięto) w trakcie rozmowy wstępnej oświadczył, że w 2007 r. hospitalizowany był w Szpitalu Psychiatrycznym w Krakowie. Przyczyną leczenia była podjęta próba samobójcza poprzez podcięcie żył. W/w. w powołanej wyżej rozmowie podał również, że w 2006 r. leczył się neurologicznie po pobiciu, z uwagi na doznany uraz głowy oraz utratę przytomności.

Osadzony (dane osobowe usunięto) w dniach: 24.10.2014r. - 29.10.2014r. przebywał w celi mieszkalnej nr 24 pawilonu A objętej monitoringiem systemu telewizji przemysłowej. W/w. umieszczony został w niej decyzją Dyrektora Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach z dnia 24.10.2014r. na podstawie art. 73 a K.k.w.; art. 116 K.k.w. oraz art. 242§4a K.k.w. Konieczność umieszczenia osadzonego (dane osobowe usunięto) w powyższej celi uzasadniono potrzebą zapewnienia w/w.

bezpieczeństwa. Faktem jest, że osadzony (dane osobowe usunięto) nie zgłaszał obaw o swoje bezpieczeństwo, nie sprawiał problemów natury wychowawczej i w warunkach izolacji penitencjarnej funkcjonował prawidłowo, to jednakże biorąc pod uwagę podejmowane w przeszłości zachowania autoagresywne oraz uzyskane informacje o trudności w nawiązaniu kontaktu z najbliższą rodziną (korespondencja w/w. kierowana do ojca wracała nieodebrana przez adresata; nie był odwiedzany w warunkach izolacji penitencjarnej) występowało realne zagrożenie ponownego podjęcia przez niego zachowań autoagresywnych. Umieszczenie w celi monitorowanej było w tym okresie wystarczającą formą profilaktyki zachowań autoagresywnych. Powyższe podejrzenie uwierzytelnia fakt dokonania w dniu 10.12.2014 r. przez osadzonego (dane osobowe usunięto) samouszkodzenia w postaci pocięcia lewego przedramienia oraz zażycia nadmiernej ilości leków nieznanego pochodzenia.

Przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zgłosili również zastrzeżenia co do osadzenia (dane osobowe usunięto). Zakładam, że podane nazwisko stanowi jedynie omyłkę pisarską (osadzony o takim nazwisku nigdy nie przebywał w Areszcie Śledczym w Tarnowskich Górach), a uwagi poczynione w Raporcie dotyczą (dane osobowe usunięto). Wyjaśniam, że osadzenie w celi monitorowanej było podyktowane względami medycznymi. Na decyzji widniał jednak zapis, że umieszczono go w celi z monitoringiem z uwagi potrzebę zapewnienia porządku i bezpieczeństwa w jednostce. Jest to oczywista pomyłka wypełniającego wniosek funkcjonariusza. Przeprowadziłem rozmowę z odpowiedzialnym funkcjonariuszem, a kierownikom działu ochrony i penitencjarnego poleciłem, aby wzmogli nadzór nad prawidłowością formułowanych przez wychowawców i psychologów wniosków o umieszczeniu osadzonych w celi objętej monitoringiem. Środki te uważam za wystarczające do tego, aby nie dopuścić do powtarzania się tego typu nieścisłości. Zwracam jedynie uwagę, że stwierdzone uchybienie choć oczywiste, miało jedynie charakter formalny, gdyż sama zasadność umieszczenia skazanego w celi monitorowanej nie budziła w tym wypadku wątpliwości.

Odnosząc się do kwestii związanej z brakiem fonii z celi zabezpieczającej pragnę wyjaśnić, że cela zabezpieczająca w Areszcie Śledczym w Tarnowskich Górach oraz jej przedsiónek zgodnie z § 2 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 czerwca 2013 r. w sprawie celi zabezpieczającej i izby izolacyjnej oraz § 6 ust. 2 pkt 13 Wytycznych nr 3/2011 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 4 października 2011 r. w sprawie wymagań technicznych i ochronnych dla pawilonów zakwaterowania osadzonych objęte są monitoringiem przez wewnętrzny system urządzeń rejestrujących, a pomieszczenie dźwiękochłonne tej celi jest wyposażone w kamerę posiadającą nasłuch foniczny. Obraz i dźwięk jest przekazywany do stanowiska monitorowego, a sam obraz na dyżurkę oddziałowego. Zapis dokonywany jest na twardym dysku rejestratora Samsung SRD-1645, natomiast archiwizację danych wykonuje się na płytach DYD-R.

Sprawność systemu monitoringu jest objęta stałym nadzorem przez kadre kierowniczą i dowódczą jednostki oraz podlega bieżącej kontroli przez funkcjonariuszy obsługujących ten system, a wszelkie usterki usuwane są niezwłocznie.

Po zapoznaniu się z Raportem przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Areszcie Śledczym w Tarnowskich Górach dokonano ponownego sprawdzenia materiałów udostępnionych podczas wizytacji i nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Wszystkie pliki otwierają się prawidłowo i zawierają zarówno zarejestrowany obraz, jak i dźwięk wraz ze znacznikami czasu.

Materiał zapisany jest w formie pliku audio-video o rozszerzeniu AVI. Do prawidłowego odtworzenia nagrań wymagana jest instalacja kodeków dźwięku i obrazu oraz uruchomienie pliku w odpowiednim środowisku programowym np. Windows Media Player Classic. Pliki z kodekami audio-video niezbędnymi do odtworzenia zapisanego materiału są automatycznie nagrywane na płytę podczas archiwizowania i dostępne w folderze CODEC na tejże płycie.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż prawidłowe odtworzenie przekazanych plików wymaga niestandardowej konfiguracji stanowiska komputerowego. W razie dalszych trudności zapraszam do kontaktu telefonicznego, celem przekazania bezpośrednich wskazówek umożliwiających odtworzenie zapisu fonii. Na pisemny wniosek istnieje również możliwość ponownego przesłania kopii zapisu z wybranego użycia środka przymusu bezpośredniego.

Wyk. w 3 egz.:

- adresat

-CZSW

-a/aDP

DYREKTOR
Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach
ppłk mgr Jan Kwiatkiewicz

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Krajowy Mechanizm Prewencji

Warszawa,

2015-03-25

KMP.571.81.2014.MKu

Pan
pik Mirosław Gawron
Dyrektor Okręgowy
Służby Więziennej
ul. Mikołowska 10a
40-950 Katowice

Uprzejmie proszę o udzielenie odpowiedzi na zalecenie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji wydane Panu Dyrektorowi w wyniku wizytacji Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach, w dniach 3-5 listopada 2014 r.

mgr Marcin Kusy

Specjalista

OKRĘGOWY INSPEKTORAT SŁUŻBY WIĘZIEŃ

W KATOWICACH

40-950 Katowice, ul. Mikołowska 10A

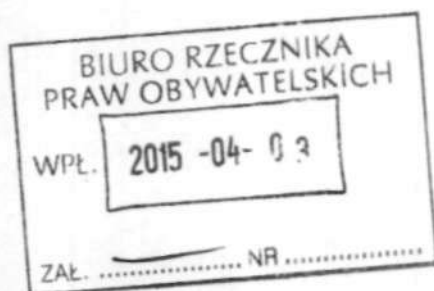
tel. (032) 2084502 fax (032) 2513978 e-mail:

oisw_kato\vice@sw.gov.pl

Katowice, ³¹..... marzec 2015 r.

OI/D(k)-072/28/15/1415

Pan
mgr Marcin Kusy
Krajowy Mechanizm Prewencji
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

W odpowiedzi na pismo z dnia 25 marca 2015r. (KMP.571.81.2014.MKu) uprzejmie informuję że stanowisko i wyjaśnienia dotyczące zawartych w Raporcie z wizytacji Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach zaleceń zostało przesłane w dniu 25 lutego 2015r. (nr pisma OI/D(k)-072/18/15/405).

Wk. w2eoz.:

- 1) Adresat,
  - 2) a/a
- M.Ch.

Zastępca Dyrektora
Okręgowego Służby Więziennej
w Katowicach

Popk mgr Marek Łebek

BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 2015-04-10

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.571.81.2014.MKu

Pan
ppłk mgr Marek Łebek
Zastępca Dyrektora Okręgowego
Służby Więziennej
ul. Mikołowska 10a
40-950 Katowice

W nawiązaniu do Pana pisma z dnia 31 marca 2015 r., nr OI/D(k)-072/28/15/1415. uprzejmie wyjaśniam, iż do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich nie wpłynęła odpowiedź Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Katowicach w sprawie zaleceń przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach. W związku z powyższym uprzejmie proszę o przesłanie kserokopii udzielonej odpowiedzi.

mgr Marcin Kusy

Specjalista

OKRĘGOWY INSPEKTORAT SŁUŻBY WIEZIENNEJ

W KATOWICACH

40-950 Katowice, ul. Mikołowska 10A

tel. (032) 2084502 fax (032) 2513978 e-mail:

oisw_katowice@sw.gov.pl

Katowice, ²⁰..... kwiecień 2015 r.

11415

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2015 -04- 23

ZAL. 3 ..... NR .....

Pan
mgr Marcin Kusy
Krajowy Mechanizm Prewencji
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

W odpowiedzi na pismo z dnia 10 kwietnia 2015r. (KMP.571.81.2014.MKu) przesyłam w załączeniu kserokopię udzielonej odpowiedzi na zalecenia zawarte w Raporcie z wizytacji Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach.

Z wyrazami szacunku

Zastępca Dyrektora
Okręgowego Służby Więziennej
w Katowicach
ppik mgr Marek Łabek

Wyk. w 2 egz.:

- 1) Adresat,
  - 2) a/a
- M.Ch

OKRĘGOWY INSPEKTORAT SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
W KATOWICACH

40-950 Katowice, ul. Mikołowska 10A

tel. (032) 2084502 fax (032) 2513978 e-mail:

oisw_katowice@sw.gov.pl

Katowice, ²⁵ luty 2015 r.

OI/D(k)-072/18/15/405

Pani

Justyna Róża Lewandowska

Dyrektor Zespołu

Krajowy Mechanizm Prewencji

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

W odpowiedzi na pismo z dnia 15 stycznia 2015r., - Raport przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Areszcie Śledczym w Tarnowskich Górach przeprowadzonej w dniach 3 - 5 listopada 2014r. (KMR571.81.2014.MKu) poniżej przedstawiam stanowisko i wyjaśnienia dotyczące zawartych w Raporcie zaleceń.

Ograniczone środki finansowe pozostające do dyspozycji więziennictwa powodują, że pozostaje wiele problemów do rozwiązania w sferze zapewnienia właściwych warunków bytowych, zarówno w Areszcie Śledczym w Tarnowskich Górach (jak np. pełne dostosowanie infrastruktury jednostki do potrzeb osób niepełnosprawnych) oraz pozostałych jednostkach okręgu katowickiego. Jest to o tyle trudne, że oprócz braku wystarczających środków budżetowych, eksploatowane obiekty budowlane podległych jednostek, często są obiektami zabytkowymi, pochodzącymi z XIX wieku, bądź pierwszej połowy XX wieku, co rodzi określone problemy natury technicznej, organizacyjnej oraz finansowej.

Wobec braku wystarczających środków finansowych na realizację pełnej zabudowy kąpoków sanitarnych (podobnie jak w przypadku realizacji częstszych kąpieli, czy doprowadzeniem ciepłej wody użytkowej do cel mieszkalnych), etapowo realizuje się zadania związane z poprawą warunków pobytu w jednostkach penitencjarnych nie

posiadających pełnej zabudowy. Trwała zabudowa kąpoków sanitarnych zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, może wpływać istotnie na zmniejszenie pojemności cel. Problem ten uwydatnia się zwłaszcza tam, gdzie należy wykonać kanały wentylacyjne, w celu zapewnienia odpowiedniej wymiany powietrza.

Pewnym rozwiązaniem, o ile nie stoją na przeszkodzie względy techniczne oraz wskazania konserwatora zabytków, jest łączenie mniejszych cel mieszkalnych w większe, co w ostateczności pozwala na wykonanie trwałej zabudowy kąpoka sanitarnego, bez zmniejszania pojemności jednostki. Jednakże ilość sytuacji konfliktowych, czy też komfort przebywania w celi wieloosobowej jest nieporównywalnie gorszy od przebywania w celi jedno, czy dwuosobowej.

Stan zabudowy kąpoków sanitarnych w jednostkach okręgu katowickiego według danych na koniec 2012 r. wskazywał, iż łącznie w 1 036 cel nie była zapewniona pełna intymność przy korzystaniu z urządzeń sanitarnych (stosowana tam była zabudowa do określonej wysokości, przesłony, itp.). W 618 celach występowały zabudowane kąpoki sanitarne. Na koniec 2014 r., w wyniku wykonanych prac remontowych, kąpoki sanitarne niezabudowane do pełnej wysokości występowały w 110 celach jednoosobowych oraz 719 celach wieloosobowych. Łączna ilość cel mieszkalnych z kąpokami sanitarnymi zabudowanymi wynosiła 813. Dane te wskazują na skalę problemu.

W Areszcie Śledczym w Tarnowskich Górach, na koniec 2012 r. występowały 24 cele bez pełnej zabudowy kąpoków sanitarnych, a w 53 celach występowały zabudowane kąpoki sanitarne. Na koniec 2014 r. dane te przedstawiały się następująco: 5 cel z kąpokami sanitarnymi niezabudowanymi w tym 2 cele jednoosobowe, 67 cel z kąpokami sanitarnymi zabudowanymi. W zatwierdzonym projekcie planu finansowego na 2015 r. wydzielono środki celowe na zabudowę 3 kąpoków sanitarnych w celach wieloosobowych. Tak więc pozostaną do zabudowy jedynie kąpoki w celach jednoosobowych.

Wymiana sprzętu kwaterunkowego oraz łózek dokonywana jest sukcesywnie, w miarę możliwości budżetowych. W 2014 r. zakupiono na potrzeby jednostek okręgu katowickiego 532 komplety łózek (wraz z barierkami i drabinkami) oraz 253 komplety barier i drabinek, celem dostosowania łózek do aktualnych wymogów. W roku 2015 planowane jest kontynuowanie zadania związanego z wymianą sprzętu kwaterunkowego oraz łózek.

Jednym z trudniejszych wyzwań, wobec wysokich kosztów, jest kompleksowe usunięcie barier architektonicznych w jednostkach penitencjarnych. Spełnienie określonych wymogów wymaga zakupu i montażu dźwigu osobowego, platformy dla niepełnosprawnych, wykonania podjazdów - pochylni, poszerzenia otworów drzwiowych wraz z wymianą drzwi, likwidacji progów, likwidacji różnic w poziomie podłóg, stosowania zabezpieczeń antypoślizgowych, przystosowania celi wraz z sanitariatem. Wobec wysokich kosztów i ograniczonych środków finansowych, prace te są wykonywane sukcesywnie, stosownie do możliwości budżetowych.

Prace remontowe związane z wyodrębnieniem stanowisk prysznicowych w łaźni planowane są do przeprowadzenia w 2016 r.

Zorganizowanie sali widzeń w oddzielnym pomieszczeniu, bez osoby dozorującej zrealizowane będzie w do końca 2015 roku.

W ramach organizowanych przez Centralny Zarząd Służby Więziennej wysokospecjalistycznych szkoleń dla psychologów (np. dot. Programów Krótkiej Interwencji, programów ART i Duluth, Projektu Stop Przemocy - druga szansa) odbywają się także zajęcia o charakterze superwizyjnym. Począwszy od 8 grudnia 2014r w siedzibie OISW odbyły się pierwsze z cyklu zajęć superwizyjnych dla psychologów zatrudnionych w działach penitencjarnych podległych jednostek. W pierwszych zajęciach dla trzech grup psychologów (8-10 grudnia) wzięło udział 19 osób z 12 podległych jednostek penitencjarnych. Zajęcia w miarę posiadanych środków będą cykliczne. Prowadził je certyfikowany superwizor Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. W pierwszych zajęciach wzięli udział psychologowie z Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach.

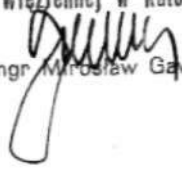
Zwiększenie obsady etatowej psychologów byłoby możliwe jedynie w przypadku pozyskania nowych etatów na poziomie krajowym. Tym niemniej psychologowie z Aresztu Śledczego w Tarnowskich Górach sprawują opiekę nad maksymalnie 428 osadzonymi (całkowita pojemność jednostki). Wobec tego liczba przypadających *stricte* na psychologa działu penitencjarnego osadzonych bardzo nieznacznie przekracza przyjęte w służbie więziennej standardy (1 psycholog na 200 osadzonych). Ponadto w sytuacjach losowych lub w czasie urlopów psychologowie zatrudnieni w jednostce mogą liczyć na okresowe wsparcie przez delegowanie psychologa z innej jednostki w sprawach wymagających bezzwłocznej interwencji (w uzgodnionym przez OISW terminie i zakresie). Niewątpliwie dalsze doetatyzowanie działu penitencjarnego poprawiłoby warunki prowadzenia oddziaływań resocjalizacyjnych. Aktualnie dysponując ustaloną liczbą etatów funkcjonariuszy dla okręgu katowickiego, nie jestem w stanie wykonać tego zalecenia - przydzielić etat psychologa dla jednostki tarnogórskiej.

W mojej ocenie oferta szkoleń dla funkcjonariuszy jest szeroka, jeżeli weźmiemy pod uwagę rozpoczętą w grudniu 2013r. realizację bogatej gamy szkoleń finansowanych ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowania. W latach 2013 - 2014 z tej formy skorzystało 179 wychowawców i psychologów z jednostek OISW Katowice, a nasz okręg przeszkolił 232 wychowawców z całego kraju. W tej ofercie znajdowały się także szkolenia obejmujące pośrednio lub bezpośrednio kształtowanie umiejętności komunikacji interpersonalnej.

Serdecznie dziękuję za przesłane uwagi i wnioski albowiem zostaną one wykorzystane w bieżącej działalności jednostek inspektoratu katowickiego.

Z wyrazami szacunku

Dyrektor Okręgowy
Służby Więziennej w Katowicach

płk mgr Mirosław Gawron

Wk. w2eqz.:

1) Adresat,

2) a/a

M.Ch